

Conferència del president Torra en la 29a Trobada empresarial al Pirineu

La Seu d'Urgell, 15 de juny de 2018

Moltes gràcies per convidar-me a fer la conferència inaugural d'aquesta nova trobada empresarial al Pirineu. Són gairebé 30 edicions, i això demostra que aquesta trobada és un esdeveniment consolidat que ha sabut mantenir un atractiu i sobretot una utilitat al llarg del temps. Les coses no duren perquè sí, sinó perquè són interessants, útils i perquè en traiem profit.

I de nou,enguany ens proposen un títol inspirador. Si ara fa un any es parlava d'"Estratègies per un marc canviant", avui parlem de lideratge i creixement sostenible, dos elements que configuren una de les raons de ser del nostre país i sobretot de la mena de país que volem ser. Perquè si volem ser aquest país d'avantguarda, respectuós amb l'entorn, més curós amb les persones, i que avanci d'acord amb les necessitats i demandes de la societat, hem de ser ben conscients que tot allò que ara fem haurà de deixar petjades sobre les generacions futures.

Per fer-ho, necessitem lideratge i lideratges compartits i col·lectius que tinguin compromís i visió de futur. No tan sols a l'empresa, sinó també lideratges socials, culturals i polítics que ajudin a avançar en la bona direcció, més enllà d'ambicions personals o interessos particulars.

Ara que, com entenen, m'estic endinsant en les formes de la Generalitat de Catalunya com a institució, els puc dir que fa més de 25 anys vam ser pioners amb la creació d'un Departament de Medi Ambient.

Aleshores va ser una idea titllada de visionària per molts. I l'any passat ens vam dotar d'una de les lleis contra el canvi climàtic més avançades del sud d'Europa, que, tot i ser aprovada per una àmplia majoria al Parlament, el Govern Rajoy va portar al Tribunal Constitucional per suspendre-la. Juntament amb aquestes 16 lleis socials que beneficiaven el conjunt de la població, però que no es va saber entendre des d'aquest punt de vista per part del Govern de Madrid.

A més, ens hem fet nostres els Objectius de Desenvolupament Sostenible per a l'any 2030 de les Nacions Unides. Som un dels alumnes més avantatjats en matèria de Medi Ambient i Sostenibilitat, malgrat que ens quedi encara molt terreny per avançar i millorar.

Això és casual? Diria que no. Som un país compromès a cercar solucions als problemes globals, implicats en els desafiaments del món i amb consciència i voluntat de futur. Ho hem vist aquests dies amb el tema del vaixell a la deriva on nosaltres també hem ofert aquesta capacitat d'acollida. Perquè no pot ser d'una altra manera. Catalunya és un país d'acollida i

tots aquests temes que afecten a les persones penso que els Governos han de tenir aquest punt d'humanitat i sensibilitat per ser-hi. I agraeixo al Govern de l'Estat i a València que s'oferissin i ho tiressin endavant.

Quan parlem de sostenibilitat, no ho fem només en termes ambientals. Seria també un error. Parlem de construir un país que pensa en el seu futur i pren decisions tenint-ho en compte.

Parlem d'un país que sap gestionar de manera eficient els seus recursos; que sap identificar i prioritzar correctament les seves necessitats; que dona resposta als problemes a través de la innovació, sense inèrcies ni dogmatismes; i que s'adapta a un món canviant.

I el tros de país on ens trobem és un exemple clar d'aquesta manera de fer. Aquí hi ha un capital natural del qual podem estar ben orgullosos i que cal aprofitar amb intel·ligència i respecte. Des del Montsec –reserva Starlight de la Unesco-; el Geoparc de la Conca de Tremp-Montsec, que aquest abril va passar a formar part de la Xarxa de Geoparcs Mundials de la UNESCO, després d'anys de feina constant. O també de les aigües braves -que per sort enguany baixen ben cabaloses-, entre molts altres espais únics i admirats. I aquí voldria especialment destacar l'oportunitat que s'obre, i a la qual el Govern prestarà un suport incondicional, de la candidatura Pirineus-BCN pels Jocs Olímpics d'Hivern. Una proposta potent i sostenible per posar els Pirineus al món i tot un país que es vol deixar sentir en el concert dels països lliures del món.

Un parell d'anys de la meua vida vaig viure a Suïssa, un país eminentment muntanyós -i especialista en l'exercici de la democràcia directa- que, més enllà de les comparacions, i salvant totes les distàncies, ha sabut aprofitar les característiques geogràfiques de la seva orografia per esdevenir un país modern, pioner i capdavanter en molts sectors. Què ens allunya de ser una Suïssa dels Pirineus? Podem ser-ho i seria un molt bon model a seguir. És un exemple que ens pot estimular aquests pròxims anys.

Han anat desapareixent les conseqüències de l'elevat pes de la construcció i els agents econòmics s'han anat ressituant, per tal d'aprofitar de manera més sostenible els recursos i les capacitats del territori. Penso que tots ens n'hem d'alegrar.

I aquests recursos avui són variats i diversos: l'aprofitament integral del medi per a la pràctica esportiva o per fer activitats lúdiques; l'existència d'un ric espai de biodiversitat, i un patrimoni cultural, arquitectònic i gastronòmic abundant.

Òbviament, totes aquestes activitats van molt lligades al turisme i als serveis. Són sectors que, tal com diu el lema d'aquesta trobada, han de liderar el creixement sostenible que tots volem. Però no només aquests.

Des del Govern s'ha treballat i, continuarem fent-ho, des d'una òptica transversal per millorar la qualitat de vida dels territoris de muntanya i la seva gent. Ja hem començat a treballar en una nova Llei de muntanya que substitueixi la de 1983 i esperem poder-la tenir aprovada aquesta legislatura. Està en marxa un programa de subvencions als consells comarcals de

mntanya per a la millora de camins per valor de 3 milions d'euros, així com un Pla de finançament per a accessos a nuclis de població, o la construcció del Túnel dels Tres Ponts, entre altres projectes.

Parlem d'una connectivitat física que ha d'anar acompanyada necessàriament de la connectivitat digital. Si fa un segle la Mancomunitat es plantejava que a cada poble hi hagués una biblioteca, una carretera, un telèfon... ara el repte és que a cada poble i ciutat hi hagi fibra òptica. En el marc del Pacte Nacional per a la Societat Digital, la Generalitat i la Diputació de Lleida treballen ja per desplegar la fibra òptica allà on encara no arriba. En una primera fase, que s'ha anunciat tot just fa uns dies, es destinaran al desplegament de la fibra òptica al voltant d'uns 40 milions d'euros. Quan acabin aquesta i les fases successives, la fibra arribarà a tots els municipis de la demarcació i a tots els polígons industrials que tampoc no en tenen.

Queden, però, encara importants reptes per encarar. Hem d'integrar la resta d'activitats, la indústria o l'artesania tradicional i de qualitat o el subsector agroalimentari. La Seu d'Urgell, la capital del formatge, té unes potencialitats i és un actiu que cal saber aprofitar. A Suïssa, d'això, en saben molt.

Hem de ser capaços de generar tota mena de sinergies, de trobar un bon posicionament en el mercat internacional i de consolidar el turisme de muntanya com a alternativa al turisme de sol i platja. Desestacionalitzar.

Com els deia, ho fem amb una mirada llarga, allunyada del benefici ràpid, com totes les empreses que aspiren a progressar i a ser-hi.

Venim d'una crisi econòmica que ens ha posat moltes dificultats, que ha posat a prova els fonaments de la nostra economia i que ha obligat moltes empreses a reinventar-se i a obrir-se al món o entrar a nous mercats. Tots ens hem de saber adaptar en un context de canvi vertiginós.

Potser per això, els esdeveniments dels darrers 10 mesos (no hem d'oblidar el fort impacte de l'atemptat de l'agost) no han tingut les terribles conseqüències que molts pronosticaven o, fins i tot, semblaven voler induir.

La bona reacció de l'economia catalana ha demostrat la fortalesa del nostre teixit productiu. I, en definitiva, de la gent que ho fa possible: els seus empresaris, treballadors i emprenedors.

Les exportacions han estat una de les claus de la recuperació. El primer trimestre de 2018 ha estat el millor de tota la sèrie històrica. A més, Catalunya continua liderant les exportacions de l'Estat espanyol amb gairebé un 28% del total.

Lleida i el Pirineu no n'han quedat al marge i el 2017 les exportacions lleidatanes també van batre rècord i van créixer un 6,5%. El sector agroalimentari ha estat el principal sector exportador de la demarcació.

No és cap sorpresa, doncs, que entorn del 50% del PIB català siguin vendes fora de Catalunya. I des de fa 10 anys ja venem més a la resta del món que a l'Estat espanyol.

Per altra banda, és cert que tot i que en el mercat de treball encara hi ha disfuncions importants, sobretot l'elevada taxa d'atur (especialment pel que fa a l'atur juvenil) i la temporalitat, el descens dels darrers anys ha estat progressiu i constant.

A Catalunya hem tingut 59 mesos consecutius de reducció interanual de l'atur registrat (des de juliol 2013). Una dada que mostra, més que una tendència, una consolidació. La meitat d'aquests mesos (29), amb descensos interanuals superiors al 10%.

A Lleida i Pirineu no ha estat gaire diferent, el 2017 es va tancar amb 21.900 persones a l'atur, 11.000 i escaig menys que el primer trimestre del 2013. Igual que al conjunt de Catalunya, des d'aleshores l'atur no ha parat de baixar.

Les dades del PIB publicades confirmen que l'economia catalana manté el ritme de creixement: el PIB intertrimestral creix un 0,8%. Una xifra superior a la d'Espanya i la zona euro.

Deixeu-me donar tres xifres més: Segons el *Financial Times*, els anys 2018 i 2019, Catalunya continua sent la zona del sud d'Europa millor per invertir; entre les 1.000 empreses d'Europa que més creixen, 40 són catalanes, o que el port de Barcelona és ja el que més creix a tot Europa.

Contra tots els anuncis de desastres i de calamitats, el 2017 va ser un bon any per a l'economia i el dinamisme empresarial. Sempre podrien ser millors. Especialment si disposéssim de les eines necessàries que un país com el nostre requereix i que malauradament no té. En conclusió, les dades són bones, però no podem abaixar mai la guàrdia. Cada any Catalunya ha de comptar amb un 8% de dèficit fiscal, de recursos que genera i dels quals no podem disposar. És a dir, caminem amb els peus en blocs de fang però, malgrat tot, el país avança, i això vol dir que tenim un teixit productiu i industrial enormement competitiu per fer front a aquestes dificultats.

No podem oblidar que la taxa d'atur segueix al 12%, encara lluny del 6,5% d'abans de la crisi, i massa elevada per poder estar-ne satisfets.

Un altre desafiament, en aquest cas mundial, és la revolució de la indústria 4.0, una nova era tecnològica basada en la digitalització i en la intel·ligència artificial. Una nova era que requereix capital humà qualificat i que ens obliga, més que mai, a formació. Els agrairia que pensin en la importància que té la formació per a un país i per a les seves empreses. El factor humà, el talent, és bàsic en tots els aspectes. Jo acostumo a dir que la República que volem construir es basa en tres grans pilars: llibertat, cultura i talent. Tres conceptes que també es poden aplicar en el món empresarial.

Catalunya compta, en aquest sentit, amb avantatges importants, com una gran proporció de població amb estudis universitaris i l'excel·lent nivell de les nostres universitats. Tanmateix, té també debilitats respecte a la formació de la resta de la població i la seva adequació a les necessitats productives.

La formació continuada és un punt feble o fort, segons la tria que en faci cada empresa. Ara ens caldrà una aposta encara més important pels canvis tecnològics que van apareixent.

Un creixement sostenible és, necessàriament, un creixement inclusiu, en el qual participen tots els sectors de la societat. No podem permetre que aquesta nova revolució industrial generi ciutadans de primera i de segona o ciutadans desconnectats. El Govern hi farà front amb una Conselleria de Polítiques Digitals que és una eina clau que ha de fer de ròtula en molts dels programes que tirin endavant al país.

No podem permetre que hi hagi col·lectius condemnats a subsistir amb feines precàries o, fins i tot, sense arribar a entrar mai al mercat de treball.

Cal doncs, i aquest Govern ho farà, disminuir la desigualtat, no tan sols per una qüestió de justícia, sinó també perquè el seu increment genera menys oportunitats per al creixement econòmic.

Catalunya ha de continuar potenciant la seva base industrial, financera i de serveis, des del turisme fins a la tecnologia més avançada.

Gràcies a la seva ubicació geogràfica dels Pirineus també, als esforços i a la feina feta, Catalunya ha desenvolupat al llarg dels anys una cultura empresarial, industrial i mercantil pròpia. L'especificitat que té nostre teixit empresarial i comercial és una de les nostres estructures d'estat. Ara els nostres esforços s'han d'adreçar especialment a millorar la productivitat de l'economia, sumant capital humà, innovació i tecnologia.

Vivim en un moment polític gravíssim i aquest és un repte de dimensions colossals. Per encarar aquest futur de canvi constant, ens és absolutament imprescindible comptar amb totes les eines que tenim al nostre abast, i també amb les que encara no tenim. Sense totes aquestes eines i recursos, anirem perdent competitivitat. El risc que té Catalunya com a país és la seva residualitat i nosaltres creiem que hem de debatre, de manera pacífica i democràtica, sobre el perquè ens convé o no seguir a l'Estat espanyol. Si creiem que amb la independència podrem tenir un sistema sanitari, unes escoles o unes infraestructures millors o no.

Aquest és el debat important que ha de tenir aquest país i l'hem de poder fer amb tota tranquil·litat democràtica, com han fet el Quebec o Escòcia. I penso que amb un model de finançament injust, caducat des de fa més tres anys i amb un dèficit fiscal com el que Catalunya pateix, el risc de la residualitat per al nostre país és enorme. I m'agradaria que vosaltres, empresaris, ens ajudeu en aquest punt. Moltes vegades el punt de pressió que exigeix al Govern, i que mai demanaré que rebaixeu, li plantegeu també al govern de l'Estat si

un país amb un deute del 8% pot tirar endavant. És un repte de tots, però especialment dels que empreneu. És un repte que no només afecta els polítics independentistes, sinó també els que opten per dependre d'Espanya. Si volem un país millor, és important que aquest sigui un punt central del debat.

Un altre punt és la judicialització de tota llei i normativa que afavoreixi l'obtenció de més ingressos per a les institucions catalanes. No ens hem trobat amb les infraestructures que desitgem. Quants anys portem reclamant el Corredor Mediterrani? 4 anys... On són aquelles mesures promeses que no arriben mai? Fa un any el president Rajoy ens augurava una pluja de milions per a Catalunya. No les he sabut trobar, tampoc en els pressupostos de l'Estat que, de nou, atorguen unes inversions a Catalunya del 13%. Exportem el 25% i suposem un 20% de la població i les inversions són un 13%, quan després d'executades veurem que aquell 13 s'haurà convertit segur en un 7%. Mereix Catalunya aquest tracte de l'Estat espanyol? Aquest és el debat que hem de tenir de forma constructiva i amb franquesa.

Els he de confessar que mirant els títols de les ponències de la trobada, n'hi ha un que m'ha cridat especialment l'atenció. Com ja s'imaginen, parlo de la taula que ens seguirà: "Perspectives de l'economia catalana: el paisatge després de la batalla". Desconec si aquesta 'batalla' es refereix a l'esforç titànic que han hagut de fer les empreses per superar la crisi o es refereix a uns altres tipus de batalla. Juraria que a l'altra.

És en aquest segon cas on voldria fer un breu comentari. Des de fa molts anys, la ciutadania de Catalunya ha exigut als seus governants més autogovern: primer amb un nou Estatut –retallat a Madrid–, després, amb un pacte fiscal –rebutjat a cop de porta–, finalment amb un referèndum –criminalitzat i reprimit violentament. No ens n'hem sortit. No hem tingut mai una resposta per part de l'Estat espanyol. I en canvi, pocs com els catalans han intentat contribuir a que el pacte de la transició fos possible. I sobretot vostès han contribuït sense descans a la modernització de Catalunya, però també de l'Estat.

Però l'Estat ha desconnectat de nosaltres. No ens respon com creiem que Catalunya, amb el que aporta, es mereix. La resposta hauria de ser negociar, parlar, pactar. Però perquè això passi és inevitable que n'hi hagi dos a la taula com a mínim. En canvi, no s'asseuen a l'altre cantó de la taula i, per tant, és molt difícil poder fer aquest pacte i diàleg. Però nosaltres continuem oferint la mà estesa, oberts a negociar sense condicions, volent assumir riscos i, per tant, també demanem que n'assumeixi el Govern espanyol.

Els demano que les mateixes preguntes que em fan a mi sobre aquesta qüestió, les facin també a la ministra que clourà aquest acte. Penso que l'exigència a uns i altres és necessària que la fem a les dues parts. I com abans el Govern espanyol vulgui que seiem a la taula a parlar, doncs, com diu la cançó, "lo dejo todo i anem cap a la Moncloa" a parlar amb la voluntat que després de la primera reunió n'hi hagi una segona. Aquesta és la voluntat amb la qual nosaltres encarem aquest procés de diàleg.

També hi ha un fet intolerable en aquests moments, un fet gravíssim que vivim tots els ciutadans de Catalunya, que és que tenim companys polítics, honorables, democràtics, que

han defensat un projecte democràtic votat per la ciutadania. És més, empesos pel vot de més de 2 milions de catalans, i que són a la presó. He tingut la possibilitat d'abraçar-me amb consellers que són a l'exili, a Brussel·les, i he tingut també la trista oportunitat d'entrar a les presons de Madrid i abraçar-me amb mig Govern de Catalunya, que és a la presó. Tant a Brussel·les, en llibertat, com a Madrid a la presó, aquells polítics honorables i honestos que han portat a terme i han defensat un projecte democràtic votat per la ciutadania estan imputats pels mateixos motius. I a Bèlgica són lliures i a Madrid són a les presons. I a Escòcia i a Suïssa seran lliures i a Alemanya el president Puigdemont no serà extradit. Aleshores, de quina justícia estem parlant a l'Estat espanyol quan poden passar aquestes coses?

Aquesta situació és intolerable des de molts punts de vista, fins i tot també des del punt de vista humà. Hi ha dos punts que m'interpel·len molt directament. Vaig tenir l'oportunitat de reunir-me amb la presidenta Forcadell i amb la consellera Bassa. La presidenta Forcadell, amb un somriure trist perquè deia que ella va permetre uns debats al Parlament de Catalunya i és a la presó sense sentència. No ho entenia. Jo tampoc. I quan vaig parlar amb la consellera Bassa, em va dir que en la interlocutòria on se la processa, se li imputa que va obrir uns centres cívics per votar. La situació és aquesta. Tenim gent a la presó per obrir uns centres cívics perquè la ciutadania pogués votar. A mi em sembla difícil d'entendre, també cristianament difícil d'entendre. No puc entendre aquest punt d'injustícia. També us vull comentar que demà és l'assemblea d'Òmnium; jo havia sigut durant un temps president d'Òmnium substituint la Muriel Casals i vaig deixar pas a Jordi Cuixart, l'amic entranyable i enyorat Jordi Cuixart. Jo podria ser a la presó. Podria ser el Jordi Cuixart a la presó i ell podria estar lliure. Això també em produeix una sensació d'un gran neguit. I demà, que és l'assemblea d'Òmnium i fem un gran homenatge al Jordi Cuixart, vull ser-hi present. El Jordi té un fill d'un any i no l'ha pogut veure en els últims 7 mesos. I quan l'ha vist, a través d'un vidre durant els 40 minuts que tenen les famílies cada mes per veure'l, s'adona que l'Amat, que és com es diu, va creixent. I jo penso: Què va fer el Jordi Cuixart per estar en presó preventiva durant tots aquests mesos?

No normalitzarem la situació política catalana fins que aquest tema no l'hàgim resolt i fins que el dret d'autodeterminació dels catalans sigui reconegut, perquè és un dret universal i nosaltres creiem que hi tenim tot el dret del món. Per això, tal com vaig fer al Cercle d'Economia, els emplaço a demanar a les institucions de l'Estat que es comprometin pel diàleg, per la negociació, per escoltar la gent. Però que escoltin i s'asseguin a la taula, i que tornem la política a la política. És una responsabilitat de tots.

Volem tenir les eines senceres que permetran fer de Catalunya el país que podria ser sense entrebancs, sense traves i sense parany. Com us envegem, amics andorrans! Ens hem compromès a sortir d'aquest atzucac per dotar el país del dinamisme econòmic, la justícia social i el potencial cultural que té i que es mereix tenir.

Per això vull acabar donant les gràcies de nou a tots vostès, a la gent que emprèn, a la gent que es juga el seu futur, dels treballadors i de moltes famílies cada dia i que fa del país que tenim el país de futur que volem.

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Oficina del President
Gabinet de Comunicació del President

Moltes gràcies!